

מסלול ההכשרה של ארגון DIR ישראל

ארגון DIR ישראל מקיים קורסים ותהליך הכשרה המאפשרים קשת רחבה של אפשרויות היכרות, למידה והתמקצעות במודל ה־DIR. מטרת מסמך זה היא לתאר את מטרות הקורסים ומסלול ההכשרה, למי מיועדים ומה הדרישות בכל שלב.

להלן פירוט הקורסים ושלבי ההכשרה הניתנות עלי ידי הארגון:

קורס עקרונות מודל ה־DIR

תהליך ההכשרה:

- 1 מטפל DIR בסיסי שלב א' / איש חינוך DIR בסיסי שלב א'
- 2 מטפל DIR שלב ב' / איש חינוך DIR שלב ב'
- 3 מטפל DIR שלב ג' / איש חינוך DIR שלב ג'
- 4 מטפל DIR מוסמך / איש חינוך DIR מוסמך
- 5 מדריך DIR מוסמך
- 6 מדריך DIR בכיר

קורס עקרונות מודל ה־DIR

קורס העקרונות הוא חלק בלתי נפרד מתהליך ההסמכה של הארגון. ההשתתפות בו היא חובה לפני המעבר לשלב המקרה המורחב.¹

- **מטרת הקורס:** חשיפה והיכרות עם מודל ה־DIR, היכרות עם "שפת המודל", הרחבת ההבנה על תחומי ההתפתחות השונים מנקודת מבט רחבה ואינטגרטיבית.
- **משך הקורס:** 20 שעות אקדמיות.
- **מועבר על־ידי:** ארגון DIR ישראל.

קורס זה פתוח גם למטפלים, אנשי חינוך, סייעות, מנהלי מסגרות חינוכיות וטיפוליות, הורים ובני משפחה המעוניינים להכיר את מודל ה־DIR.

1 משתתפים בתהליך ההסמכה אשר הציגו מקרה מורחב עד סמינר 2015, אינם מחוייבים להשתתף בקורס העקרונות (עם זאת, אנו ממליצים גם לאנשים אלו לשקול לעבור את הקורס).

משתתפים אשר החלו את תהליך ההכשרה לפני 2015 אך לא הגישו מקרה מורחב עד סמינר 2015 (כלומר, שעברו את המקרה הראשון בלבד עד סמינר 2015) ולכלל המשתתפים שהחלו את התהליך החל מ־2015 – הקורס הינו חובה.

פירוט שלבי תהליך ההכשרה

1 מטפל DIR בסיסי שלב א' / איש חינוך DIR בסיסי שלב א'

- **מטרת השלב:** מתן כלים וידע מקצועי לאנשי מקצוע המעוניינים לשלב מרכיבים ממודל ה־DIR בעבודתם.
- **למי מיועד?** לאנשי מקצועות טיפוליים (מרפאים בעיסוק, קלינאי תקשורת, פסיכולוגים, עובדים סוציאליים, מטפלים בהבעה ויצירה, רופאים) וחינוכיים, בעלי רישיון מקצועי.
- **תנאים לקבלת תעודה:**
  1. השתתפות בקורס עקרונות מודל ה־DIR.
  2. קבלה של לפחות 10 שעות הדרכה (פירוט על נושא ההדרכה בהכשרה ניתן לקבל על־ידי לחיצה כאן).
  3. השתתפות בסמינר מרכז הכולל הצגת מקרה (פירוט על הדרישות בנוגע להצגות המקרה בסמינרים ניתן לקבל על־ידי לחיצה כאן).

2 מטפל DIR שלב ב' / איש חינוך DIR שלב ב'

- **מטרת השלב:** להכשיר אנשי מקצוע בעלי תעודה של מטפל DIR בסיסי שלב א' / איש חינוך DIR בסיסי שלב א', המעוניינים לשלב מרכיבים ממודל ה־DIR בעבודתם.
- **למי מיועד?** לאנשי מקצועות טיפוליים (מרפאים בעיסוק, קלינאי תקשורת, פסיכולוגים, עובדים סוציאליים, רופאים) וחינוכיים, בעלי רישיון מקצועי ותעודה של מטפל DIR בסיסי שלב א' / איש חינוך DIR בסיסי שלב א'.
- **תנאים לקבלת תעודה:**
  1. קורס עקרונות מודל ה־DIR.²
  2. תעודת מטפל DIR בסיסי שלב א' / איש חינוך DIR בסיסי שלב א'.
  3. 20 שעות הדרכה מתחילת ההכשרה (פירוט על נושא ההדרכה בהכשרה ניתן לקבל על־ידי לחיצה כאן).³
  4. סיום ומעבר בהצלחה של שני סמינרים מרכזים (פירוט על הדרישות בנוגע להצגות המקרה בסמינרים ניתן לקבל על־ידי לחיצה כאן).

3 מטפל DIR שלב ג' / איש חינוך DIR שלב ג'

- **מטרת השלב:** לקדם אנשי מקצוע בעלי תעודה של מטפל DIR שלב ב' / איש חינוך DIR שלב ב' המעוניינים לשלב מרכיבים ממודל ה־DIR בעבודתם ולקבל הכשרה להדרכה.
- **למי מיועד?** לאנשי מקצועות טיפוליים (מרפאים בעיסוק, קלינאי תקשורת, פסיכולוגים, עובדים סוציאליים, רופאים) וחינוכיים, בעלי רישיון מקצועי ובעלי תעודה של מטפל DIR שלב ב' / איש חינוך DIR שלב ב'.
- **תנאים לקבלת תעודה:**
  1. תעודת מטפל DIR שלב ב' / איש חינוך DIR שלב ב'.
  2. 30 שעות הדרכה פרטנית מתחילת ההכשרה (פירוט על נושא ההדרכה בהכשרה ניתן לקבל על־ידי לחיצה כאן).
  3. שלושה סמינרים מרכזים הכוללים שלוש הצגות מקרה (קצר, מורחב וארוך) ומעבר בהצלחה של הצגת המקרה הארוך הנדרש בשלב זה (פירוט על הדרישות בנוגע להצגות המקרה בסמינרים ניתן לקבל על־ידי לחיצה כאן).

2 החל מיולי 2016 קיימת חובת השתתפות בקורס לפני ההתקדמות לשלב הבא.

3 שעות הדרכה הניתנות על־ידי בוגר שלב זה אינן מוכרות כחלק משעות ההדרכה של תהליכי ההכשרה.

בוגר שלב זה ממקצוע טיפולי רשאי:

- א. לתת הדרכה הנחשבת כחלק משעות ההדרכה של תהליכי ההסמכה לאנשי מקצועות טיפוליים, אנשי חינוך, ו/או מטפלים ביתיים או משלבים, בתנאי שמקבל על הדרכתו זו לפחות 10 שעות "הדרכה על הדרכה" בנוסף על שעות ההדרכה הכלליות הנדרשות בשלב זה – סה"כ 40 שעות (פירוט על נושא ההדרכה בהכשרה ניתן לקבל על-ידי לחיצה כאן).
- ב. בוגר שלב זה רשאי לתת הדרכה למטפלים ולאנשי חינוך המצויים בתהליך ההכשרה עד לשלב מטפל OR שלב ב' / איש חינוך OR שלב ב' (פירוט על נושא ההדרכה בהכשרה ניתן לקבל על-ידי לחיצה כאן).

בוגר שלב זה ממקצוע חינוכי רשאי:

- א. לתת הדרכה, ששעותיה יחשבו כחלק משעות ההדרכה הנדרשות לתהליכי ההסמכה **למטפלים ולאנשי חינוך** הנמצאים בתהליך לקבלת תעודת DIR בסיסית שלב א' **וגם למודרכים שהינם אנשי חינוך** המצויים בתהליך ההכשרה עד לשלב מטפל DIR שלב ב' / איש חינוך DIR שלב ב', בתנאי שמקבל לפחות 10 שעות "הדרכה על הדרכה" על הדרכתו זו בנוסף על שעות ההדרכה הכלליות הנדרשות בשלב זה – סה"כ 40 שעות (פירוט על נושא ההדרכה בהכשרה ניתן לקבל על-ידי לחיצה כאן).

4 מטפל DIR מוסמך / איש חינוך DIR מוסמך

- **מטרת השלב:** להכשיר אנשי מקצוע בעלי תעודה של מטפל OR שלב ג' / איש חינוך DIR שלב ג' המעוניינים לעבוד על-פי מודל ה-DIR וכן להתמחות ולתת הדרכה לצוות רב-מקצועי.
- **למי מיועד?** לאנשי מקצועות טיפוליים (מרפאים בעיסוק, קלינאי תקשורת, פסיכולוגים, עובדים סוציאליים, רופאים) וחינוכיים, בעלי רישיון מקצועי ותעודה של מטפל OR שלב ג' / איש חינוך DIR שלב ג'.
- **תנאים לקבלת תעודה:**
  1. תעודה של מטפל DIR שלב ג' / איש חינוך DIR שלב ג'.
  2. סה"כ 30 שעות הדרכה פרטניות⁴ ממדריך מוסמך (על המדריך להיות מוסמך להדרכה על-פי שלבי ההכשרה, כמפורט במסמך זה).
  3. לפחות 15 שעות "הדרכה על הדרכה" (פירוט על נושא ההדרכה בהכשרה ניתן לקבל על-ידי לחיצה כאן).
  4. כתיבת עבודה מסכמת וקבלת ציון עובר **(הנחיות לכתיבת העבודה ניתן לראות** באתר ארגון DIR ישראל).

בוגר שלב זה ממקצוע טיפולי רשאי:

- א. לתת הדרכה פרטנית הנחשבת כחלק משעות ההדרכה של תהליכי ההסמכה לאנשי מקצועות טיפוליים, אנשי חינוך, ו/או מטפלים ביתיים או משלבים, הנמצאים בשלבי הכשרה א' ו'ב'.
- ב. לתת הדרכה למטפלים המצויים בתהליך ההכשרה בשלב של מטפל OR שלב ג' / איש חינוך DIR שלב ג' במידה ועומד בדרישות ההדרכה⁵ (פירוט על נושא ההדרכה בהכשרה ניתן לקבל על-ידי לחיצה כאן).
- ג. לרכז תכניות DIR במסגרות גניות ולהדריך קבוצות במסגרות ציבוריות עם מטפל/איש חינוך DIR מוסמך נוסף.

בוגר שלב זה ממקצוע חינוכי רשאי:

- א. לתת הדרכה פרטנית, ששעותיה יחשבו כחלק משעות ההדרכה לתהליכי ההסמכה למטפלים ולאנשי חינוך הנמצאים בתהליך לקבלת תעודת DIR בסיסית – שלב א'.

4 יש לשים לב כי בתהליך ההכשרה כולו יש צורך במינימום של 10 שעות הדרכה פרטניות ללא המרה להדרכה קבוצתית עד להגשת "העבודה המסכמת".
5 לפחות 5 שעות "הדרכה על הדרכה" בנוסף על 10 שעות "הדרכה על הדרכה" שקיבל עד השלב הקודם ובנוסף על שעות ההדרכה הכלליות (סה"כ 45 שעות).

- ב. לתת הדרכה, ששעותיה יחשבו כחלק משעות ההדרכה לתהליכי ההסמכה למודרכים שהינם אנשי חינוך עד לשלב תעודה של מטפל DIR שלב ג' / איש חינוך DIR שלב ג', במידה ועומד בדרישות ההדרכה (ראה הערת שוליים 5).
- ג. לרכז תכניות DIR במסגרות גניות.
- ד. להדריך קבוצות במסגרות ציבוריות עם מטפל DIR מוסמך נוסף.

5 מטפל DIR מוסמך

- **מטרת השלב:** להכשיר אנשי מקצוע להדריך קבוצות של אנשי מקצוע המתמחים במודל ה-DIR.
- **למי מיועד?** לאנשי מקצוע ובעלי תעודת מטפל DIR מוסמך / איש חינוך DIR מוסמך.
- **דרישות לקבלת תעודה:**
  1. תעודת מטפל DIR מוסמך / איש חינוך DIR מוסמך.
  2. קבלת הדרכה משני מדריכים לפחות (מומלץ שיהיו מתחומי טיפול שונים) במהלך ההסמכה.
  3. קבלת 10 שעות "הדרכה על הדרכה" נוספות על אלה שקיבל בשלבי ההסמכה הקודמים, ממדריך בכיר – סה"כ 55 שעות (פירוט על נושא ההדרכה בהכשרה ניתן לקבל עלידי לחיצה כאן).
  4. העברה של קבוצת הדרכה, סדנה בסיסית ו/או סמינר הסמכה בשיתוף עם "מדריך בכיר".⁶

בוגר שלב זה ממקצוע טיפולי רשאי:

- א. לקיים הדרכות פרטניות ו/או קבוצתיות עד לשלב מטפל DIR מוסמך / איש חינוך DIR מוסמך.
- ב. לקיים סדנאות הדרכה והכשרה יחד עם מדריך נוסף מוסמך או בכיר מתחום טיפולי השונה משלו.

בוגר שלב זה ממקצוע חינוכי רשאי:

- א. לקיים הדרכות פרטניות ו/או קבוצתיות לאנשי חינוך.
- ב. לקיים הדרכות קבוצתיות וסדנאות הדרכה והכשרה למטפלים ולאנשי חינוך יחד עם מדריך נוסף מוסמך מתחום טיפולי.

6 מטפל DIR בכיר

- **מטרת השלב:** להכשיר אנשי מקצוע להדריך באופן עצמאי אנשי מקצוע המתמחים במודל ה-DIR.
- **למי מיועד?** לאנשי מקצוע אשר קיבלו תעודת מדריך DIR מוסמך.
- **דרישות לקבלת תעודה:**
  1. מעבר בהצלחה של שלבי ההכשרה הקודמים.
  2. 3 שנות ניסיון לפחות כמדריך מוסמך.

בוגר שלב זה ממקצוע טיפולי רשאי:

- א. לקיים הדרכות פרטניות ו/או קבוצתיות.
- ב. לקיים קבוצות סדנאות הדרכה והכשרה.

בוגר שלב זה ממקצוע חינוכי רשאי:

- א. לקיים הדרכות פרטניות ו/או קבוצתיות לאנשי חינוך.
- ב. לקיים הדרכות קבוצתיות וסדנאות הדרכה והכשרה למטפלים ולאנשי חינוך יחד עם מדריך מוסמך או בכיר מתחום טיפולי.

6 יש לבחור שניים שונים או להעביר את אותה הכשרה/סדנה פעמיים.

פירוט הצגות המקרה הנדרשות להצגה בכל שלב בסמינר ההכשרה

תהליך ההכשרה של מטפלים המעוניינים לעבוד על-פי מודל ה-DIR בישראל כולל:

1. השתתפות בקורס עקרונות מודל ה-DIR (כמוזכר במסמך זה, מטפלים/אנשי חינוך אשר ישתתפו בסמינר ההכשרה השנתי פעם ראשונה או פעם שנייה ביולי 2016, יהיו מחויבים בהשתתפות בקורס זה).
2. למטפלים אשר החלו את תהליך ההסמכה לפני יולי 2015, ההשתתפות בקורס עקרונות מודל ה-DIR מומלצת אך אינה חובה.
3. הדרכות רציפות וצבירת שעות הדרכה כמפורט בכל שלב.
4. השתתפות בסמינר ההכשרה השנתי לפחות שלוש פעמים.
5. כתיבת עבודה מסכמת.

במסגרת סמינר ההכשרה השנתי, אותו מקיים ארגון DIR ישראל, נדרש כל משתתף להציג לפחות ארבעה תיאורי מקרה (שלושה בסמינר השנתי ואחד בעבודה הכתובה).

הצגת המקרים מתקיימת בקבוצות למידה רב-מקצועיות קטנות, בהן מתאפשר דיון מעמיק ומקיף אשר כולל היבטי ההתפתחות מגוונים. הדיונים בקבוצה מאפשרים את חידוד החשיבה הקלינית, יכולת ההתבוננות העצמית וביצוע אינטגרציה מקיפה לצורך בניית תכניות התערבות. לאחר הצגת כל מקרה בסמינר השנתי, מקיים הצוות המדריך שיחת משוב עם כל אחד מן המשתתפים. במשוב ניתנת חוות הדעת של שני המדריכים שנכחו בהצגת המקרה לגבי מוקדי החוזק של המטפל כמו גם לגבי האתגרים הקיימים בעבודתו. כמו כן, ניתנת המלצה להמשך דרכו בתהליך ההתפתחותי שלו כמטפל/איש חינוך העובד על-פי מודל ה-DIR.

חשוב לציין, כי תהליך ההסמכה הינו תהליך אישי, התלוי בקצב ההתקדמות של המטפל ובקבלת הדרכה מתמשכת. ההשתתפות בסמינר השנתי אינה מקנה בהכרח אישור להמשך בשלבי ההסמכה (ראה דרישות לקבלת התעודה בפירוט שלבי ההכשרה).

במסלול ההכשרה הכולל, כאמור, נדרש כל משתתף להציג לפחות ארבעה תיאורי מקרה, השונים זה מזה:

1. **מקרה קצר** – הצגת מקרה קצר צריכה להיות על תהליך טיפולי הנמשך מעל 3 חודשי התערבות טיפולית ולא יותר משנה.
2. **מקרה מורחב** – הצגת מקרה מורחב צריכה להיות על תהליך טיפולי הנמשך מעל 6 חודשי התערבות טיפולית.
3. **מקרה ארוך** – הצגת מקרה ארוך צריכה להיות על תהליך טיפולי הנמשך כ-18 חודשים או יותר.
4. **עבודה מסכמת** – עבודה כתובה המציגה תהליך טיפולי ארוך טווח של למעלה משנתיים בעבודה עם ילד (שטרם הוצג) ומשפחתו.

פירוט תהליך ההדרכה הנדרש להכשרה

להלן מספר נקודות אשר מתייחסות לשעות ההדרכה הנדרשות במהלך תהליך ההכשרה:

- שעות ההדרכה המצוינות במסמך שלבי ההכשרה מתייחסות לשעות הדרכה פרטניות.
- ניתן להמיר את שעות ההדרכה הפרטניות לשעות קבוצתיות ובתנאי שבקבוצת ההדרכה משתתפים עד 6 אנשים, המקבילים הדרכה כקבוצה באופן קבוע. חישוב השעות לצורך עמידה בתנאי תהליך הסמכה יהיה: סך שעות ההדרכה שניתנו חלקי מספר המשתתפים בקבוצת ההדרכה.
- "סדנה" תוכר כחלק משעות ההדרכה של תהליך ההכשרה רק במידה והיא בת 10 אנשים לכל היותר, מועברות בה לפחות 36 שעות הדרכה אקדמיות, המשתתפים בה מציגים לפחות פעמיים את אותו מקרה והיא מועברת ע"י לפחות מדריך אחד שהנו "מדריך בכיר". סדנה של 36 שעות אקדמיות תחשב למודרך כ-4 שעות מתוך אלה הנדרשות לתהליכי הכשרה של ה-DIR.
- יש לשים לב, כי שעות ההדרכה הנדרשות מחולקות על פני תהליך ההכשרה כך שבכל שלב יש לקבל מספר שעות הדרכה **נוסף** על אלה שניתנו בשלב הקודם לו. שעות ההדרכה הנוספות בכל שלב הן ייעודיות להעמקה הנדרשת בשלב המסויים ולפיכך, לא ניתן יהיה להתחשב בשעות הדרכה שהתקיימו באופן מרוכז בשלב מוקדם של תהליך ההכשרה ככאלה המזכות את המודרך בשעות נוספות הנדרשות בשלב מתקדם יותר.
- שעות ההשתתפות בקורס עקרונות ה-DIR אשר מפורט במסמך שלבי ההכשרה אינן מזכות את המשתתף בו בשעות הדרכה הנחשבות כחלק מן השעות הנדרשות בתהליך ההסמכה.
- שעות "הדרכה על הדרכה" יהיו מוכרות לצורך תהליך ההכשרה במידה וניתנו על-ידי מטפל DIR מוסמך או/ו פסיכולוג מדריך מוסמך.

רוכז ונכתב על-ידי צוות הכשרה מקצועית

ארגון DIR ישראל

יולי 2014

